

YEŞİL UYGULAMALARLA SANAT EĞİTİMİ: SLOVENYA'DA ÖĞRETMENLERİN MALZEMELERİ YENİDEN KULLANMA VE YARATICILIĞI GELİŞTİRME KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ

Dejan Zemljak , Maja Kerneža , Metka Kordigel Aberšek , Boris Aberšek, Andrej Flogie

Maribor Üniversitesi, Maribor, Slovenya

E-posta: dejan.zemljak1@um.si , maja.kerneza1@um.si , metka.kordigel@um.si ,
boris.abersek@um.si , andrej.flogie@um.si

Dario Assante

Uluslararası Telematik Üniversitesi UNINETTUNO, Roma, İtalya

E-posta: dario.assante@uninettunouniversity.net

Dagnija Vigule, Tija Zīriņa

Letonya Üniversitesi, Riga, Letonya

E-posta: dagnija.vigule@lu.lv , tija.zirina@lu.lv

Murat Gürkan, Dursun Uçan

Uluslararası Büyük Eğitimciler ve Özel Eğitimciler Derneği, Ankara, Türkiye

E-posta: mrtgurkan@gmail.com , ducan06@yahoo.com

İhsan Metinnam, Fikret Yıldız, Özlem Alp

Ankara Üniversitesi, Ankara, Türkiye

E-posta: ihsan.metinnam@ankara.edu.tr , fikreyildizankara@gmail.com , k.ozlem.alp@gmail.com

Özet

Bu çalışma, Slovenya okullarında atık malzemelerin sanat eğitimine yenilikçi bir şekilde entegre edilmesini inceleyerek, öğrenciler arasında çevre bilinci ve sürdürülebilirliği geliştirme potansiyelini vurgulamaktadır. Beş adımlı bir anketi tamamlayan 27 sanat öğretmeni arasında bir anket gerçekleştirerek, bu pilot çalışmanın amacı, bu öğretmenlerin projelerinde atık malzemeleri ne sıklıkla ve hangi şekillerde kullandıklarını değerlendirmek ve öğretmenlerin Likert ölçeğinde verdikleri yanıtların ortalamasını ve standart sapmasını yorumlamaktır. Bulgular, öğretmenler arasında yüksek düzeyde yenilikçilik ve çevre bilinci olduğunu, atık malzemelerin genellikle yaratıcı süreci geliştirmek ve sürdürülebilirlik temalarını öğretim uygulamalarına entegre etmek için kullanıldığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, çalışma aynı zamanda eğitim kurumları tarafından sağlanan destekte önemli bir değişkenlik tespit ederek, bu uygulamayı kolaylaştırmak için daha net yönergeler ve daha kapsamlı kaynaklara ihtiyaç duyulduğunu vurgulamaktadır. Dahası, öğretmenler atık malzeme kullanımının öğrencilerin yaratıcılığı, sanata olan ilgisi ve çevre sorunlarını anlamaları üzerindeki olumlu etkisini kabul ederken, sürdürülebilir malzemelere erişilebilirlikle ilgili zorluklar ve kurumsal desteğe duyulan ihtiyaç da ortadadır. Bu durum, sürdürülebilir uygulamaların sanat eğitimine etkili bir şekilde dahil edilmesini sağlamak için eğitim kurumları ve yerel topluluklar arasındaki iş birliğinin önemini vurgulamaktadır. Çalışma, atık malzemelerin sanat projelerine entegre edilmesinin yalnızca çevre eğitime katkıda bulunmakla kalmayıp, aynı zamanda ekonomik olarak dezavantajlı geçmişe sahip öğrenciler için finansal erişilebilirliği artırarak sanat eğitiminde kapsayıcılığı ve eşitliği teşvik ettiğini öne sürmektedir.

Anahtar kelimeler: Sanat eğitimi, çevre bilinci, Sloven okulları, sürdürülebilirlik, atık malzemeler.

GİRİŞ

Yeşil uygulamalar, çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve şirketler söz konusu olduğunda finansal performanslarını artırmak amacıyla tüm dünyada insanlar ve şirketler tarafından benimsenmektedir (Miroshnychenko vd., 2017). Dolayısıyla gelecek nesillerin (bugün eğitilmiş olanlar) doğal kaynakları anlayabilmeleri ve koruyabilmeleri zorunludur. Ayrıca, bu süreçte insan sağlığını korumak için çevresel öncüler olma konusunda eğitim almaları gerekir Aithal ve Rao, 2016). Çevre eğitimi önemlidir. Çevre eğitimi, çevreyle ilgili tutumları, değerleri, farkındalığı, bilgiyi ve yetenekleri geliştiren ve destekleyen ve bireyleri sorumlu davranmaya hazırlayan yöntemleri, kaynakları ve girişimleri içerir (Monroe ve Krasny, 2016; UNESCO, 1978).

Çevresel kaygı ve sorunların evrimi ile çevre eğitiminin tanımı ve teşviki, çevre eğitiminin tarihiyle de gösterildiği gibi, yakından ilişkilidir. 1990'larda çevre ve kalkınma sorunlarına yönelik artan endişeler, hem uzun vadeli "sürdürülebilirliği" hem de acil çevresel iyileştirmeyi meşru hedefler olarak gören bir eğitim stratejisine olan desteğin artmasına neden olmuştur Tilbury , 1995). Gezegenin doğal sistemlerinin bozulmasına katkıda bulunan yerleşik kültürel inanç ve uygulamaları incelemek ve değiştirmek hayati önem taşıyacaktır. Çevre eğitimi, temelde insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki etkisi hakkında bilinçli kararlar alabilen vatandaşlar yetiştirmenin bir yolunu temsil edebilir. Bu tür bir çevre eğitimi kavramsallaştırmanın bir yolu, insanların doğal dünya ile kaçınılmaz etkileşiminin getirdiği yükümlülüklerle odaklanmaktır (Smith ve Williams, 1999). Etkili çevre eğitimi, çevresel tutumları, değerleri ve bilgiyi besleyen ve geliştiren bir dizi araçtır. Dahası, olumlu çevresel eylemi hedefleyen topluluklar içinde kolektif eylem için gerekli becerileri geliştirir (Adroin vd., 2020). Çevre eğitimi çok sayıda çevresel zorluğa değinir (Knight vd., 2019), böylece sürdürülebilirlik sorunlarıyla ilgilenebilen ve bu sorunlara çözümler üretebilen çevre okuryazarı vatandaşlar yetiştirir (Wheaton vd., 2018). Çevreyi korumak için tutumları, değerleri, bilgiyi ve becerileri besleyerek çevre eğitimi, zaman içinde insan-doğal dünya ilişkilerinin sürdürülebilirliğini artırmaya katılımı teşvik eder (Mastrangelo vd., 2019). Çevresel ve sürdürülebilirlik zorluklarını çevreleyen sürekli gelişen sosyal ve bilimsel manzara, hem bireysel hem de kolektif düzeylerde sürekli eleştirel düşünme, katılım ve karar alma yoluyla yaşam boyu katılıma olan kritik ihtiyacı vurgular (Ardoin ve Bowers, 2020). Çevresel konularda erken eğitim çok önemlidir (Copple ve Bredekamp , 2009), çünkü bireyler üzerinde kalıcı bir etkiye sahiptir (Wals ve Benavot , 2014).

Erken çocukluk çevre eğitimi uygulamalarında rapor edilen pedagojik uygulamaların tematik kategorileri arasında, Ardoin ve Bowers (2020) sanat eseri yaratma, kukla gösterileri izleme ve şarkı söyleme gibi yaratıcı sanatları da vurgulamaktadır. Bunlar arasında sanat eğitimi, özellikle Atıktan Sanata projesinin yaratıcılarını cezbetmiş, çevresel sorunlara duygusal bağ kurmak, disiplinlerarası anlayışı geliştirmek ve aktif ve deneyimsel öğrenmeyi mümkün kılmak için benzersiz bir fırsat sunmuştur. Sanat eğitimi, öğrencilere yaratıcı ifade, keşif, yansıtıcı düşünme ve aktif katılım için çeşitli fırsatlar sağlar (Farrington ve diğerleri, 2019; Hetland ve diğerleri, 2015), böylece öğrencilerin dünyayla doğrudan etkileşim ve bu karşılaşmalar üzerine düşünme fırsatları yoluyla yaratıcılıklarını ve sosyal ve duygusal yeterliliklerini geliştirir (Farrington ve diğerleri, 2019; Nagaoka ve diğerleri, 2015). Sanatsal katılım genellikle eğitim ortamlarındaki atmosferi güçlendirir (Wang ve Degol , 2016). Öğrenciler, farklı alanlardaki çeşitli sanatsal etkinlikler aracılığıyla, bireysel özerklik olanaklarını korurken, akranları, öğretmenleri ve okul topluluğunun diğer üyeleriyle kişilerarası becerilerini geliştirmek için bu deneyimlerden yararlanabilirler (Barret ve Bond, 2015; Farrington ve diğerleri, 2019; McCammon ve diğerleri, 2012). Sanat etkinliklerinde, bireyler daha önce bahsedilen faydalara ek olarak, sosyal ilişkilerini düzenler, iş birliği yapar, birbirlerine yardım eder, gerçekte ilişkilerini şekillendirir ve üretken olmaktan keyif alırlar; sanat eğitimi ise öğrencilerin refahını etkiler (Dinham , 2024).

Sanat öğretmenlerinin seçtiği alanlar, temalar, motifler ve yöntemler çeşitlilik gösterse de, yaratıcı uygulamaları sürdürülebilirlik ve diğerleri de dahil olmak üzere çağdaş sorunların ortaya çıkardığı güncel zorluklarla bütünleştirmeye giderek daha fazla vurgu yapılmaktadır. Literatürde, ekolojinin sanat eğitimi alanına dahil edilmesinin, genellikle sürdürülebilirlik, biyolojik çeşitlilik, karşılıklı bağımlılık, koruma ve restorasyonu vurgulayarak, sanatsal çalışmaların temalarını veya motiflerini seçerek ve sanatı çevre eğitimiyle birleştirerek gerçekleştirildiği sıklıkla vurgulanmaktadır (Inwood, 2005). Gablik (1995), çevresel sanat araştırmalarında öncü bir isim olarak kabul edilmekte ve sanatın günlük yaşamla daha yakından bağlantılı olması ve toplumsal sorunlara özgün ve yaratıcı bir yaklaşımla kamuoyunun dikkatini çekebilmesi durumunda, toplumsal değişim için güçlü bir katalizör olduğunu savunmaktadır. Birkaç temel yazar (örneğin Anderson ve Milbrandt , 2004; Garoian , 1998) topluluk temelli, disiplinlerarası, deneyimsel, etkileşimli, diyaloga dayalı, ideolojik farkındalığa sahip ve toplum içinde çevresel saygı, sürdürülebilirlik ve empatiye odaklanan bir pedagoji önermektedir.

Problem

Yeşil uygulamaları sanat eğitimine entegre etmek, atıkların azaltılması ve bulunan malzemelerin yeniden kullanılmasıyla mümkündür (Inwood, 2010). Atıktan Sanata projesi, eğitim katılımcıları üzerindeki olumlu etkilerin ötesinde, aşırı atık üretimi ve özellikle kağıt, karton ve boyalar gibi doğal kaynakların tüketimiyle de ilişkili olan sanat eğitimindeki temel zorlukları aydınlatmaktadır. Atık azaltma ve malzemelerin yeniden kullanımı gibi yalnızca okulların ekolojik ayak izini azaltmaya katkıda bulunmakla kalmayıp aynı zamanda öğrenciler arasında çevre bilincinin gelişmesini de teşvik eden yeşil uygulamaların birleştirilmesini ön plana çıkarmaktadır. Çevresel sürdürülebilirliğe ek olarak, proje ekonomik veya coğrafi kısıtlamalar nedeniyle gerekli malzemelere erişimi olmayan ötekileştirilmiş öğrencilerin dahil edilmesine odaklanarak sosyal adaleti de ele almaktadır. Bu disiplinlerarası yaklaşım, yalnızca sanat eğitiminde sürdürülebilir kalkınmanın önemini vurgulamakla kalmayıp aynı zamanda öğrencileri çevresel ve sosyal zorluklara karşı sorumlu ve yenilikçi çözümler gerektiren bir geleceğe aktif katılım için de donatmaktadır.

Araştırma Odağı

Atıktan Sanata projesi, sanatsal etkinliklerde kullanılan malzemelerin üretiminde kullanılan doğal kaynakların korunmasını sağlamayı, sanat dersleri için gerekli malzemeleri karşılayamayan dezavantajlı öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmeyi, sanatla ilgili derslerde oluşan atık miktarını azaltmayı ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını ve atık yönetimini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmanın temel amacı, Slovenya'da sanat eğitiminde sürdürülebilir uygulamaları, özellikle atık malzemelerin kullanımını ele alarak araştırmaktır. Araştırma soruları şunlardır:

RQ1: Slovenya'daki öğretmenler atık malzemeleri sanat projelerinde ne sıklıkla ve hangi yollarla kullanıyorlar?

RQ2: Slovenya'daki eğitim kurumları, atık malzemelerin sanat projelerinde kullanılmasını teşvik etmede hangi rolü ve desteği sunuyor?

RQ3: Slovenya'daki öğretmenler sürdürülebilir uygulamaları ve materyalleri sanat eğitimine nasıl entegre ediyor ve bu materyallere erişim imkânı nedir?

RQ4: Atık malzemelerin kullanımı ve çevre bilincinin kazandırılmasının Slovenya'daki öğrenciler arasında yaratıcılık, ilgi ve çevre sorunlarına ilişkin anlayış üzerinde nasıl bir etkisi var?

RQ5: Atık malzemelerin sanat projelerinde kullanılması, Slovenya'da ekonomik olarak dezavantajlı geçmişe sahip öğrenciler için sanat faaliyetlerinin finansal olarak erişilebilir olmasına nasıl katkıda bulunuyor?

Araştırma Metodolojisi

Araştırmanın Genel Arka Planı

"Atıktan Sanata" projesi, eğitimcilerin geleneksel öğretim yöntem ve tekniklerini terk etmelerini sağlayarak öğrencileri için yenilikçi ve yaratıcı dersler geliştirmelerini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Öğrencilerin çevrelerinde karşılaştıkları atıkları yalnızca çöp olarak algılamak yerine, yaratıcı uygulamalar keşfetmelerini amaçlamaktadır. Bu yaklaşım, yaratıcılıklarını ve estetik anlayışlarını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Yönergeler ve sonuçlar oluşturmadan önce, Slovenya'da sanat eğitimi alanında atık malzeme tüketimi ve kullanımının mevcut durumunu incelemek çok önemlidir. "Atıktan Sanata" projesinin amacı, okullarda sanatsal etkinliklerde atık malzeme kullanımını teşvik ederek geleneksel malzemelere olan bağımlılığı azaltmak, böylece doğal kaynakları korumak ve atık malzemelerin estetik bir şekilde yeniden kullanımı yoluyla çevreye atılan atık miktarını azaltmaktır. Atık malzemelerin sanat derslerinde kullanımı hakkında birçok akademik ve profesyonel makale yazılmıştır (Pinheiro Leite Munaretto & Silva, 2023; Sharma & Mallik, 2022; Suhardjono vd., 2021; Uyanik vd., 2011; Yeboah vd., 2017; Yeboah vd., 2016), öğrencilerin bakış açısından ve öğrenciler için pratik, etkileşimli, ilgi çekici ve gerçekçi olan çalışma yöntemleri ve teknikleri açısından çeşitli materyallerin sanat eğitiminde yeniden kullanılmasının olumlu etkilerini göstermektedir. Ancak, öğretmenin, okulun ve yerel topluluğun rolüne odaklanan araştırma eksikliği vardır. Bu tür etkinlikler çocukların çevresel tutum ve davranışlarını önemli ölçüde etkileyebilir (Collado vd., 2020). Bu pilot çalışma, proje kapsamında araştırma hedeflerinin, temaların ve alanların daha fazla formüle edilmesi için bir temel oluşturacak ve ayrıca sürdürülebilir uygulamaları sanat eğitime entegre etmek için etkili stratejilerin belirlenmesine yardımcı olacak araçlar sunacak ve böylece öğrenciler arasında çevre bilincine yönelik pedagojik yaklaşımı geliştirecektir.

Araştırma Örnekleme

Örnekleme, 4'ü (%14,82) 5 yıla kadar öğretmenlik deneyimine sahip, 11'i (%40,74) 6-15 yıl deneyime sahip, 6'sı (%22,22) 26-35 yıl deneyime sahip ve yine aynı sayıda öğretmen 36 yıldan fazla deneyime sahiptir. Katılımcılar arasında 2 (%7,41) okul öncesi eğitimcisi, 11 katılımcı (%40,74)

ilkokul öğretmeni, 9 (%33,33) ilkokul branş öğretmeni, 3 öğretmen (%11,11) lisede öğretmenlik yapmaktadır ve 2 (%7,41) üniversite öğretim üyesidir.

Kullanılan Araçlar ve Metodoloji

Çalışma, iki bölümden oluşan bir anket soru formuna dayanmaktadır. İlk bölümde demografik veriler toplanırken, ikinci bölümde araştırılan 5 kategoriyle ilgili sorular yer almaktadır. Burada, katılımcılar ifadelerine olan katılımlarını 0 veya 1'den 5'e kadar bir ölçekte değerlendirdiler (0 - bilmiyorum, değerlendiremiyorum; 1 - kesinlikle katılmıyorum; 5 - kesinlikle katılıyorum). Bir açık uçlu soruya ve birden fazla cevaba olanak tanıyan bir soruya yanıt verdiler. İlk kategoride, öğretmenler, sanatsal projelerde atık malzemelerin yeniden kullanımına ilişkin algılarını bir öğretmenin bakış açısından değerlendirdiler. Sınıfta üretilen atık malzemelerin sanatsal projelerde sıklıkla kullanılıp kullanılmadığını; sanatsal projelerde kullanılan atık malzemelerin özelliklerine aşinalıklarını; sanatsal projelerde atık malzemelerin yeniden kullanımına ilişkin yeterli sayıda örneğin bulunup bulunmadığını; sınıf içinde üretilen atık malzemeleri kullanırken engellerle ve zorluklarla karşılaşma sıklığını; sanatsal projelerde üretilen atık malzemelerin yeni sanatsal çalışmalarda yeniden kullanılmasını; öğrencilerin sanatsal projelerde sınıf içinde üretilen atık malzemeleri kullanmaya teşvik edilmesini; sanatsal projelerde malzemeleri yaratıcı bir şekilde yeniden kullanmak için bol miktarda kaynak ve fikrin bulunup bulunmadığını değerlendirdiler. ve sınıfta üretilen atık malzemelerin kullanımında karşılaşılan engellerin ve zorlukların sıklığı. İkinci soru için, katılımcılar hemfikirse veya kesinlikle hemfikirse, sanatsal projelerde atık malzemeleri kullanırken sıklıkla karşılaştıkları engeller ve zorluklar üzerinde düşünmeye teşvik edildiler. Öğretmenlere ayrıca hangi tür malzemeleri en sık yeniden kullandıkları soruldu. İkinci kategoride, öğretmenler sanatsal projelerde atık malzemelerin yeniden kullanımını okul perspektifinden değerlendirdiler. Okulun, sanatsal projelerde malzemelerin yeniden kullanımı konusunda öğretmenler için atölye çalışmaları veya eğitimler düzenleyip düzenlemediğini; yeniden kullanılabilir malzemeleri depolamak ve ayırmak için yeterli tesis sağlayıp sağlamadığını; okul yönetiminin sınıfta üretilen atık malzemelerin azaltılmasını teşvik edip etmediğini; ve okulun sınıfta üretilen atık malzeme miktarını azaltmak için bir stratejisi olup olmadığını değerlendirdiler. Üçüncü soru grubu, uygulanan sanatsal projelerde sürdürülebilirlikle ilgiliydi. Öğretmenler, sanatsal etkinliklerin doğal kaynakların korunması temasını içerip içermediğini; sınıf kullanımı için alternatif, çevre dostu malzemeler konusundaki farkındalıklarını; öğrencileri sanatsal etkinlikler için sürdürülebilir malzeme seçmenin önemi konusunda eğitip eğitmediklerini; sürdürülebilir malzeme kullanımının öğrencilerin yaratıcı süreçleri

üzerindeki etkisini; ve okullarında veya topluluklarında sürdürülebilir sanatsal malzemelere erişilebilirliği değerlendirdiler. Dördüncü kategoride öğretmenler, yaratıcılığın ve sanata ilginin teşvik edilmesine ilişkin ifadeleri değerlendirdiler. Sanatsal projelerde çeşitli yöntemlerin kullanılmasının öğrenciler arasında yaratıcılığı önemli ölçüde geliştirip geliştirmediğini; sanatsal projelerde atık malzeme kullanmanın öğrencilerin sanata olan ilgisini artırıp artırmadığını; öğrencilerin yeni malzemeler kullanılan projelere kıyasla atık malzemeler kullanıldığında sanatsal projelere daha fazla dahil olup olmadıklarını; sanatsal projelere çevre bilinci unsurlarını dahil etmenin öğrencilerin çevre sorunlarına ilişkin anlayışlarını olumlu yönde etkileyip etkilemediğini; ve sanat ve çevre bilincini birleştiren projelerin öğrenciler arasında daha fazla ilgi ve başarı sağlayıp sağlamadığını değerlendirdiler. Beşinci kategoride öğretmenler, malzemelerin yeniden kullanımı yoluyla sanatsal etkinliklere erişilebilirliği değerlendirdiler. Atık malzeme kullanımının sanatsal projelerde maddi açıdan dezavantajlı ailelerden gelen öğrenciler için etkinlikleri daha erişilebilir hale getirdiği; okullarının öğrenciler için sanatsal etkinliklerin maliyetlerini düşürmek amacıyla atık malzeme kullanımını aktif olarak teşvik ettiği; öğrencilerin yeni malzeme satın almaya gerek kalmadan okulda bulunan malzemeleri kullanarak sanatsal projelere katılma fırsatına sahip olduğu; ve okulun tüm öğrenciler için sanatsal etkinlikleri desteklemek amacıyla yerel topluluktan atık malzemelerin toplanmasını ve yeniden kullanılmasını organize ettiği ifadelerine katıldıklarını ifade ettiler. Veriler, web anket hizmetleri sunan ve katılımcılara anonim erişim sağlayan açık kaynaklı bir uygulama olan lka çevrimiçi aracı kullanılarak toplandı. Anketin bağlantısı, sosyal ağlardan birinde, anketi doldurmaya davet edilen 14.000 öğretmeni bir araya getiren bir grupta paylaşıldı.

Veri Analizi

Toplanan veriler, veri toplama işleminin gerçekleştirildiği açık kaynaklı uygulama kullanılarak anonimleştirildi. Daha sonra veriler, ortalamalar ve standart sapmalar da dahil olmak üzere betimsel istatistiklerin hesaplandığı IBM SPSS Statistics 29 programında derlenip analiz edildi.

Araştırma Sonuçları

Verilerin detaylı analizleri araştırma sorularına göre alt bölümler halinde sunulmuştur.

Bir Öğretmenin Bakış Açısıyla Sanat Projelerinde Atık Malzemelerin Yeniden Kullanımı

Tablo 1

Bir Öğretmenin Bakış Açısıyla Sanat Projelerinde Atık Malzemelerin Yeniden Kullanımı

	M	SD
Sanat projelerimizde çoğunlukla derste ürettiğimiz atık malzemeleri kullanıyoruz.	4.00	1.155
Sanat projelerinde kullanılan atık malzemelerin özellikleri hakkında bilgi sahibiyim.	4.50	.972
Atık malzemelerin sanat projelerinde kullanımına ilişkin yeterli uygulama örneği bulunmaktadır.	3.80	1.476
Sınıfta ürettiğimiz atık malzemeleri kullanırken sıklıkla engellerle ve zorluklarla karşılaşıyorum.	2.20	1.033
Sanat projelerinde ortaya çıkan atık malzemeler çoğu zaman yeni sanat projelerinde yeniden kullanılıyor.	4.20	1.033
Öğrencilerimi, sınıfta ürettiğimiz atık malzemeleri sanat projelerinde kullanmaya teşvik ediyorum.	4.60	1.075
Sanat projelerinde malzemelerin yaratıcı şekilde yeniden kullanılmasına yönelik pek çok kaynak ve fikir bulunmaktadır.	4.10	1.101
Sınıfta ürettiğimiz atık malzemeleri kullanırken sıklıkla engellerle ve zorluklarla karşılaşıyorum.	2.60	1.578

Tablo 1'de sunulan sonuçlar, öğretmenlerin sanatsal projelerde atık malzemelerin yeniden kullanımına yönelik tutumlarını göstermektedir. Öğretmenlerin sanatsal projelerde atık malzemeleri nispeten sık kullandıkları ($M = 4,00$, $SD = 1,155$) ve bu malzemelerin özellikleri hakkında bilgi sahibi oldukları konusunda dikkate değer düzeyde yüksek bir katılım olduğu ortaya çıkmıştır ($M = 4,50$, $SD = .972$). Ancak sonuçlar, öğretmenlerin sanatsal projelerde kullanılacak atık malzemeleri yeterince erişilebilir olarak algılamadıklarını ($M = 3,80$, $SD = 1,476$) ve yanıtlarda önemli ölçüde değişkenlik olduğunu göstermektedir. Öğretmenler, sınıfta üretilen atık malzemeleri kullanırken sıklıkla engellerle ve zorluklarla karşılaştıkları konusunda aynı fikirde değildir ($M = 2,20$, $SD = 1,033$). Sanat projelerinde üretilen atık malzemeler sıklıkla yeni projelerde yeniden kullanılmaktadır ($M = 4,20$, $SD = 1,033$) ve sınıflarda üretilen atık malzemeleri sanat projelerinde kullanmaya teşvik ettikleri ifadesine daha da güçlü bir katılım vardır ($M = 4,60$, $SD = 1,075$). Önemli sayıda öğretmen, sanat projelerinde

malzemelerin yaratıcı bir şekilde yeniden kullanımı için birçok kaynak ve fikir olduğunu kabul etmektedir (M = 4,10, SD = 1,101). Ancak, sınıflarda üretilen atık malzemeleri kullanırken sıklıkla engellerle ve zorluklarla karşılaştıkları konusunda aynı fikirde değillerdir (M = 2,60, SD = 1,578), yanıtlar arasında daha fazla araştırmayı hak eden önemli bir çeşitlilik olduğunu belirtmektedirler.

Sınıfta üretilen atık malzemeleri kullanırken sıklıkla engeller ve zorluklarla karşılaştıklarını kabul eden veya kesinlikle kabul eden öğretmenler, atık malzemeleri sanatsal projelerde kullanırken sıklıkla karşılaştıkları engelleri ve zorlukları ayrıntılı olarak anlattılar. Bu beş öğretmenden üçü atık malzemelerin depolanmasını bir sorun olarak belirtirken, biri diğer öğretmenlerle koordinasyon zorluğuna değindi; bir öğretmen bu uygulamanın teşvik edilmediğini veya daha önce dikkate alınmadığını vurguladı ve bir diğeri de yıpranmış veya hasarlı malzeme sorununu dile getirdi.

Öğretmenler ayrıca en sık hangi tür malzemeleri tekrar kullandıklarını da yanıtladılar. 27 öğretmenden 26'sı en sık kağıdı tekrar kullanıyor (26 öğretmen, %96,30), bu da kağıdı açık ara en sık tekrar kullanılan malzeme haline getiriyor. Yarısından azı, ancak yine de üçte birinden fazlası doğal malzemeleri (12 öğretmen; %44,44), tekstil ürünlerini (11 öğretmen; %40,74) ve plastikleri (10 öğretmen; %37,04) tekrar kullanırken, sadece birkaçı kil (2 öğretmen; %7,40) ve metali (2 öğretmen; %7,40) tekrar kullanıyor. Katılımcıların hiçbiri elektronik atıklardan bahsetmedi.

Bir Okul Perspektifinden Sanat Projelerinde Atık Malzemelerin Yeniden Kullanımı

Tablo 2

Bir Okul Perspektifinden Sanat Projelerinde Atık Malzemelerin Yeniden Kullanımı

	M	SD
Okul, öğretmenlere yönelik olarak sanat projelerinde malzemelerin yeniden kullanımı konusunda atölye çalışmaları veya eğitimler düzenliyor.	2.60	1.350
Okul, yeniden kullanılabilir malzemeler için yeterli depolama ve ayırma olanağı sağlıyor.	3.40	1.578
Okul yönetimi, sınıfta oluşan atıkların azaltılması konusunda beni teşvik ediyor.	4.70	1.160
Okulumuzda sınıflarda oluşan atıkların azaltılmasına yönelik bir strateji hazırlandı.	3.70	1.160

Tablo 2'de sunulan veriler, öğretmenlerin atık malzemelerin sanat projelerinde yeniden kullanılmasına ilişkin bakış açılarını okul bakış açısıyla göstermektedir. Okullar, öğretmenler için sanat projelerinde malzemelerin yeniden kullanımı konusunda nadiren atölye çalışmaları veya

eğitimler düzenlemektedir ($M = 2,60$, $SD = 1,350$). Atık malzemelerin depolanması ve ayrıştırılması için tesislerin sağlanmasının okullarda nispeten iyi yönetildiği düşünülmektedir ($M = 3,40$, $SD = 1,578$), ancak yanıtlar arasında önemli bir değişkenlik bulunmaktadır ve bu da farklı okullar arasında tutarsız uygulamalar olduğunu göstermektedir. Okulun atık malzemeleri azaltma stratejisiyle ilgili yanıtlar da bu alanda nispeten iyi bir hazırlık düzeyi göstermektedir ($M = 3,70$, $SD = 1,160$), okullar büyük ölçüde öğretmenleri sınıfta üretilen atık malzemeleri azaltmaya teşvik etmektedir ($M = 4,70$, $SD = 1,160$).

Sanat Projelerinde Sürdürülebilirlik

Tablo 3

Sanat Projelerinde Sürdürülebilirlik

	M	SD
Doğal kaynakların korunması konusunu sanatsal faaliyetlerime dahil ediyorum.	4.30	1.059
Sınıfta kullanabileceğim alternatif, çevre dostu materyalleri biliyorum.	4.90	.568
Öğrencilere sanatsal faaliyetlerde sürdürülebilir malzeme seçiminin önemini öğretiyorum.	4.50	1.178
Sürdürülebilir malzemelerin kullanımı öğrencilerin yaratıcı süreçlerini etkiliyor.	3.70	1.636
Okulumuzda veya topluluğumuzda sürdürülebilir sanat materyallerine yeterince erişilebilir.	4.10	1.197

Tablo 3 sanat projelerinde sürdürülebilirlikle ilgilidir. Öğretmenler, sürdürülebilir malzemelerin kullanımının öğrencilerin yaratıcı süreçlerini etkilediği ifadesine önemli düzeyde katıldıklarını ifade ettiler, ancak standart sapma katılımcıların yanıtlarında önemli farklılıklar olduğunu gösteriyor ($M = 3,70$, $SD = 1,636$). Diğer yandan öğretmenler, okullarında veya topluluklarında sürdürülebilir sanat malzemelerinin yeterince erişilebilir olduğu ($M = 4,10$, $SD = 1,197$), sanatsal etkinliklerde doğal kaynakları koruma konusuna yer verdikleri ($M = 4,30$, $SD = 1,059$) ve öğrencilerini sanatsal etkinlikler için sürdürülebilir malzeme seçiminin önemi konusunda eğittikleri ($M = 4,50$, $SD = 1,178$) ifadelerine yüksek oranda katıldıklarını gösterdiler. Öğretmenlerin sınıfta kullanılacak alternatif, çevre dostu malzemeler hakkındaki bilgisine yanıt olarak yüksek düzeyde bir katılım ve düşük bir standart sapma gözlemlendi ($M = 4,90$, $SD = .568$).

Yaratıcılığı ve Sanata İlgiyi Teşvik Etmek

Tablo 4

Yaratıcılığı ve Sanata İlgiyi Teşvik Etmek

	M	SD
Sanat projelerinde çeşitli yöntemlerin kullanılması öğrencilerde yaratıcılığı büyük ölçüde teşvik eder.	5.30	.483
Atık malzemelerin sanat projelerinde kullanılması öğrencilerin sanata olan ilgisini artırıyor.	4.10	1.287
Öğrenciler, yeni malzemeler yerine hurda malzemeler kullandığımızda sanat projelerine daha fazla ilgi duyuyorlar.	3.70	1.160
Çevresel farkındalık unsurlarını sanat projelerine dahil etmek, öğrencilerin çevre sorunlarını anlamaları üzerinde olumlu bir etkiye sahiptir.	4.30	1.829
Sanat ve çevre bilincini bir araya getiren projeler öğrenciler arasında daha fazla ilgi ve başarı sağlıyor.	3.80	1.549

Tablo 4'ten öğretmenlerin yaratıcılığı ve sanata olan ilgiyi nasıl teşvik ettikleri açıkça görülmektedir. Yüksek ortalama puan ve düşük standart sapma ($M = 5,30$, $SD = .483$), öğretmenlerin sanat projelerinde kullanılan çeşitli yöntemlerin öğrencileri arasında yaratıcılığı büyük ölçüde teşvik ettiğini kabul ettiklerini göstermektedir. Çevresel farkındalık unsurlarını sanat projelerine dahil etmenin öğrencilerin çevresel sorunları anlamaları üzerinde olumlu bir etkisi olduğu konusunda büyük ölçüde hemfikirdirler ($M = 4,30$, $SD = 1,829$); burada öğretmenlerin bu tür yaklaşımları uygulamadaki çeşitli deneyimlerini yansıtan yüksek bir standart sapma gözlemlenmiştir. Öğretmenler ayrıca, sanat projelerinde atık malzeme kullanmanın öğrencilerin sanata olan ilgisini artırdığı ifadesine büyük ölçüde katılmaktadır ($M = 4,10$, $SD = 1,287$). Öğretmenler, sanatı ve çevresel farkındalığı birleştiren projelerin öğrenciler arasında daha fazla ilgi ve başarı sağladığı konusunda biraz daha az hemfikirdirler ($M = 3,80$, $SD = 1,829$); burada yanıtlar arasındaki yüksek değişkenlik, öğretmenlerin bu tür yaklaşımları uygulamadaki çeşitli deneyimlere sahip olabileceğini düşündürmektedir. Benzer şekilde öğretmenler, öğrencilerin yeni malzemelere kıyasla hurda malzemeler kullandıklarında sanat projelerine daha fazla ilgi duydukları konusunda hemfikirdir ($M = 3,70$, $SD = 1,160$).

Malzemelerin Yeniden Kullanımıyla Sanatsal Etkinliklerin Erişilebilirliği

Tablo 5*Malzemelerin Yeniden Kullanımıyla Sanatsal Etkinliklerin Erişilebilirliği*

	M	SD
Atık malzemelerin sanat projelerinde kullanılması, maddi açıdan dezavantajlı ailelerin çocukları için aktivitelere erişimi kolaylaştırıyor.	5.00	.667
Okulumuz, öğrencilerin sanat etkinliklerinin maliyetini azaltmak amacıyla atık malzemelerin kullanımını aktif olarak teşvik etmektedir.	3.10	1.449
Öğrenciler, yeni malzemeler satın almak zorunda kalmadan, okulda bulunan malzemeleri kullanarak sanat projelerine katılma fırsatına sahip oluyorlar.	3.60	1.506
Okul, tüm öğrencilerin sanatsal faaliyetlerini desteklemek amacıyla yerel topluluktan atık malzemelerin toplanmasını ve yeniden kullanılmasını organize ediyor.	2.90	1.524

Tablo 5, malzemelerin yeniden kullanımıyla sanatsal etkinliklere erişilebilirliği ele almaktadır. Düşük standart sapmayla yüksek ortalama puan ($M = 5.00$, $SD = .667$), katılımcıların sanat projelerinde atık malzeme kullanmanın maddi açıdan dezavantajlı geçmişe sahip öğrenciler için etkinlikleri daha erişilebilir hale getirdiğine kesinlikle katıldıklarını göstermektedir. Ancak, malzemelerin yeniden kullanımıyla sanatsal etkinliklere erişilebilirlikle ilgili diğer ifadeler daha az katılım vardır. Öğrencilerin yeni malzemeler satın almak zorunda kalmadan okulda bulunan malzemeleri kullanarak sanat projelerine katılabilecekleri konusunda orta düzeyde katılım vardır; nispeten yüksek standart sapma ise öğretmenlerin görüşlerinde daha fazla değişkenlik olduğunu göstermektedir ($M = 3.60$, $SD = 1.506$). Öğretmenlerin, okullarının öğrenciler için sanat etkinliklerinin maliyetini azaltmak amacıyla atık malzeme kullanımını aktif olarak teşvik ettiği ifadesine katılmalarında da benzer bir sonuç gözlemlenmiştir ($M = 3.10$, $SD = 1.449$). Öğretmenler, okulun tüm öğrenciler için sanatsal faaliyetleri desteklemek amacıyla yerel topluluktan atık malzemelerin toplanmasını ve yeniden kullanılmasını organize ettiği ifadesine daha az katılmakta olup, burada da yanıtlar arasında yüksek derecede değişkenlik görülmektedir ($M = 2,90$, $SD = 1,524$).

Tartışma

Yapılan çalışma, sanat projelerinde atık malzemelerin kullanımına ilişkin algıyı ve bu alanda benimsenen yaklaşımları açıklamaktadır. Slovenya'daki öğretmenlerin atık malzemeleri sanat projelerine ne sıklıkla ve hangi yollarla dahil ettiklerine ilişkin araştırma sorusuyla ilgili olarak, sonuçlar öğretmenlerin sanat projelerinde oldukça sık atık malzemeler kullandıklarını göstermektedir. Bu, sanata yönelik yenilikçi yaklaşımlarını, çevre bilincini önceliklendirdiklerini ve böylece yalnızca yaratıcı süreci geliştirmekle kalmayıp aynı zamanda sürdürülebilirlik temasını da öğretimlerine entegre ettiklerini göstermektedir. Atık malzemeleri kullanarak öğretmenler, öğrenciler arasında çevresel sorumluluğu teşvik ederek küresel çevre eğitimi hedefleriyle uyumlu hale gelmekte ve böylece Monroe ve Krasny (2016) ve UNESCO (1978) tarafından ortaya konulan öncüller doğrultusunda hareket etmektedir. Öğretmenler, verdikleri yanıtlarla atık malzemeleri kullanma konusundaki yenilikçilik ve çevre farkındalık düzeylerinin yüksek olduğunu değerlendirerek öğrencilerin atık malzemelere farklı bir bakış açısı geliştirmelerini sağlamaktadır. Bu malzemelerin kullanımı yalnızca öğrencilerin hayal gücünü teşvik etmekle kalmamakta, aynı zamanda onları geri dönüşüm ve yeniden kullanımın önemi konusunda da eğitmektedir. Öğretmenlerin yanıtlarındaki önemli çeşitlilik, eğitim amaçlı atık malzeme bulma ve kullanma konusunda öğretmenlerin desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Araştırma ilgisi ayrıca Slovenya'daki eğitim kurumlarının sanat projelerinde atık malzeme kullanımını teşvik etmede hangi rolü ve desteği sunduğuna odaklanmaktadır. Bulgular, bireysel öğretmenlerin atık malzemeleri sanat derslerine dahil etmede proaktif olmalarına rağmen okullar arasındaki desteğin tutarsız görüldüğünü ve bu durumun öğretmenlere sanat projelerinde atık malzeme seçme ve kullanma konusunda yardımcı olmak için daha net yönergeler geliştirilmesi ihtiyacını gösterdiğini göstermektedir. Bazı okullar atık malzemeleri depolamak ve ayırmak için yeterli tesisler sağlarken, öğretmenler sanat projelerinde atık malzeme kullanımı konusunda eğitimin nadir olduğunu bildirmektedir. Bu durum, eğitim kurumlarının öğretmen eğitimine daha fazla yatırım yaparak ve gerekli kaynakları sağlayarak öğrenciler arasında sürdürülebilir düşünce ve çevre eğitimi teşvik etmedeki rollerini güçlendirmeleri için bir fırsat sunmaktadır. Çalışmamızın da ortaya koyduğu gibi, atık malzemeleri sanat eğitime entegre etmek için kurumsal destekteki tutarsızlık, ele alınması gereken kritik bir boşluğu vurgulamaktadır. Ardoin ve ark. (2020) ve Knight ve ark. (2019) tarafından tartışılan etkili çevre eğitimi için araçlara ve yaklaşımlara atıfta bulunulduğunda, Slovenya eğitim kurumlarının daha aktif bir rol oynama fırsatına sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Okullar, daha net

yönergeler geliştirerek ve daha kapsamlı kaynaklar sağlayarak, eğitim yoluyla çevre okuryazarlığını geliştirmeye yönelik bu çalışmaların önerilerine daha yakın bir şekilde uyum sağlayabilir ve böylece öğretmenlerin sanat yoluyla çevre söylemine daha etkili bir şekilde katkıda bulunmalarını sağlayabilir.

Sloven öğretmenler ayrıca sürdürülebilir uygulamaları ve materyalleri sanat eğitimine nasıl entegre ettikleri ve bu materyallerin erişilebilirliği sorularını yanıtlamaya yardımcı oldular. Öğretmenlerin sanat projelerinde sürdürülebilir uygulamaların ve materyallerin öneminin farkında oldukları ve bunları aktif olarak öğretimlerine dahil ettikleri görülmektedir. Çevre hakkında yüksek düzeyde farkındalık ve bilgi bildirmelerine rağmen, çeşitli öğretmenler ve okullar arasında materyallere erişilebilirlik konusunda farklılıklar tespit edilmiş ve bu da sanat derslerinde sürdürülebilir uygulamalardaki zorluklara işaret etmiştir. Bu nedenle, hem yerel topluluklar hem de eğitim kurumları, sürdürülebilir materyallerin erişilebilirliğini sağlamada öğretmenlere daha özenli davranmalı ve destek olmalıdır. Bulgularımızda vurgulandığı gibi, Sloven öğretmenler arasında sürdürülebilir uygulamaların önemi konusunda önemli bir farkındalık olduğunu kabul ederek, Wheaton vd. (2018) ve Mastrangelo vd. (2019) tarafından çevre okuryazarı vatandaşların yetiştirilmesi üzerine yapılan tartışmalarla paralellik kurmak yerinde olacaktır. Materyal erişilebilirliğindeki belirtilen eşitsizlikler, hem yerel topluluklardan hem de eğitim kurumlarından ortak bir çaba gösterilmesinin gerekliliğini vurgulamakta ve bu yazarların savunduğu kapsamlı katılım modellerine doğru bir geçişi önermektedir. Bu, yalnızca sürdürülebilir malzemelerin sanat projelerine dahil edilmesini değil, aynı zamanda eğitim sistemi içerisinde sürdürülebilirlik kültürünün yerleşmesini de sağlar.

Slovenyalı öğretmenler, atık malzemelerin kullanımının ve sanat projelerinde çevre bilincinin dahil edilmesinin öğrenciler arasında sürdürülebilirlik konularına ilişkin yaratıcılık, ilgi ve anlayışı olumlu yönde etkilediğini bildirmektedir. Katılımcı öğretmenler, bu yaklaşımın öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünme ve ifade becerilerini teşvik ederek, çevreye karşı kişisel ve kolektif sorumluluğun önemini pekiştirdiğini kabul etmektedir. Öğretmenler arasındaki görüş ve deneyimlerdeki önemli farklılıklar, çevre bilincinin eğitim ortamına daha iyi entegre edilmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır. Atık malzemelerin sanat projelerinde kullanılmasının öğrencilerin yaratıcılığı ve çevre farkındalığı üzerindeki olumlu etkisine ilişkin bulgularımız, Ardoin ve Bowers'ın (2020) çalışmalarında yankı bulmaktadır. Bu tutarlılık, sürdürülebilirlik ilkeleriyle harmanlandığında sanat eğitiminin, öğrenciler arasında çevre konularına yönelik eleştirel ve yaratıcı düşünmeyi besleme kapasitesini göstermekte

ve sanatın potansiyelinden yararlanarak çevresel kaygılarla daha derin bir bağ kurmayı teşvik eden daha kapsayıcı bir pedagojik stratejiyi savunmaktadır.

Atık malzemelerin sanat projelerinde kullanılması, Slovenyalı öğretmenler tarafından da ekonomik olarak dezavantajlı geçmişe sahip öğrenciler için sanatsal faaliyetlere finansal erişime katkıda bulunduğu kabul edilmektedir. Atık malzeme kullanımının, öğrenciler ve velileri için sanat eğitimi için kaynak, malzeme ve araç sağlama maliyetlerini önemli ölçüde azalttığı konusunda hemfikirler. Atık malzeme kullanımının değeri, öncelikle sanat eğitimi demokratikleştirme ve kapsayıcılık ve eşitliği teşvik etme perspektifinden anlaşılmaktadır. Öğretmenler, atık malzemelerin okullar tarafından toplanması ve yeniden kullanılmasının düzenlenmesi gibi zorluklar bildirerek, eğitim kurumlarının ve yerel toplulukların sanat projelerinde atık malzeme kullanma uygulamasını desteklemede kilit rol oynayabilecekleri alanların belirlenmesi ihtiyacını ortaya koymaktadır. Çalışmamızda da kanıtlandığı gibi, atık malzemelerin kullanımıyla sanat eğitiminin demokratikleştirilmesi, Copple & Bredekamp (2009) ve Wals & Benavot (2014) tarafından tartışılan erken eğitimin kalıcı etkisine ilişkin ilkeleri yansıtmaktadır. Bu yaklaşım, yalnızca sanat eğitime yönelik finansal engelleri azaltmakla kalmaz, aynı zamanda kapsayıcılık ve eşitliği teşvik etme gibi daha geniş eğitim hedefleriyle de uyumludur. Atık malzemelerin yeniden kullanımıyla sanat malzemeleriyle ilgili maliyetleri düşürerek, hem çevresel açıdan sürdürülebilir hem de toplumsal açıdan adil, hem de çevresel ve eğitimsel eşitliğe bağlılığı yansıtan bir sanat eğitimi modelini savunuyoruz.

Atık malzemelerin sanat projelerinde kullanımı alanının incelenmesi, gelecekteki çalışmalarda daha fazla araştırma gerektiren alanları da ortaya koymaktadır. Atık malzemelerin sanat derslerine daha fazla dahil edilmesini kolaylaştırabilecek belirli olumlu strateji ve uygulamaları araştırmak, lojistik ve altyapısal kısıtlamaları ele almak değerli olacaktır. Ayrıca, bu tür uygulamaların öğrenciler arasındaki çevre bilinci ve davranışları ile çevresel etkileri üzerindeki uzun vadeli etkilerinin Slovenya bağlamında incelenmesi de önemli olacaktır. Ek olarak, öğretmenlerin yanıtlarındaki önemli farklılıkların nedenlerinin araştırılması, okulların sürdürülebilir uygulamaları entegre etmede karşılaştığı daha geniş zorlukları ortaya koyabilir ve okulda, yerel çevrede ve daha geniş düzeylerde ek destek ve rehberliğe duyulan ihtiyacın altını çizebilir. Sürdürülebilirlik alanı, atık malzemelerin ve sürdürülebilir uygulamaların sanat eğitime entegre edilmesinin uzun vadeli etkilerini daha iyi anlamak için uzunlamasına çalışmalara ihtiyaç duymaktadır. Bu tür çalışmalar, öğrenciler arasında çevre bilinci ve davranışlarının zaman içinde nasıl geliştiğine ve okulların ve öğretmenlerin bu

gelişimi en iyi şekilde nasıl destekleyebileceğine dair içgörüler sağlayabilir. Çalışmanın temel sınırlaması, Slovenya'daki tüm öğretmenleri temsil etmeyebilecek ve tüm Sloven sanat öğretmenlerinin daha küçük bir kesiminin görüş ve tutumlarını yansıtan örneklemden kaynaklanmaktadır. Öz bildirim verileri ayrıca, sosyal olarak arzu edilen yanıtlar gibi önyargı olasılığından kaynaklanan sınırlamaları da bildirmektedir. Öğretmenler soruları kendilerini daha olumlu bir ışıktaki tasvir edecek şekilde yanıtlayabilirler ve bu da yanıtlarının gerçekliğini ve doğruluğunu etkileyebilir. Çalışma, atık malzemelerin sanat eğitiminde kullanılmasının çeşitli yönlerini ele alsa da, atık malzemelerin toplanması ve depolanmasındaki zorlukların üstesinden gelmek için belirli stratejiler gibi ek konuların dahil edilmesi, bu alana daha kapsamlı bir bakış açısı sunabilir. Okulların ve öğretmenlerin sosyoekonomik geçmişinin sürdürülebilir uygulamaları benimseme yetenekleri ve hazırlıkları üzerindeki etkisinin daha ayrıntılı bir analizinin olmaması, bu farklılıkların anlaşılmasının farklı okulların ve öğretmenlerin ihtiyaç ve zorluklarını daha iyi ele alan hedefli programlar ve müdahaleler tasarlamaya yardımcı olabileceğinden, ek bir sınırlama oluşturabilir.

Sonuçlar

Yapılan çalışma, atık malzemelerin sanat eğitiminde yalnızca yaratıcılığı ve yenilikçiliği teşvik etmekle kalmayıp aynı zamanda öğrenciler arasında çevre bilincini teşvik edip beslemede de oynayabileceği önemli rolü vurgulamaktadır. Bulgular, Slovenyalı öğretmenlerin atık malzemeleri sanat projelerine dahil ederek, öğretimde sürdürülebilir uygulamaların önemine dair farkındalıklarını yansıttıklarını ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, yaratıcı süreci destekleyip geliştirmenin yanı sıra, öğrencilere çevreye karşı sorumlu bir tutum geliştirmek için hayati önem taşıyan malzemeleri geri dönüştürme ve yeniden kullanma konusunda pratik deneyim de sağlamaktadır.

Öğretmenlerin bireysel proaktifliğine rağmen, kurumlar arasında daha fazla tutarlılığa ihtiyaç duyulduğu açıktır. Atık malzemelerin bulunabilirliğindeki ve ilgili eğitim fırsatlarındaki değişkenlik, okulların sürdürülebilir düşünce ve çevre eğitiminin destekçileri olarak rollerini güçlendirmeleri için bir fırsat olduğunu göstermektedir. Bu durum, atık malzemelerin daha iyi depolanması ve ayrıştırılması, daha net yönergeler ve eğitim sağlanması yoluyla bu uygulamaların eğitim sistemine başarılı bir şekilde entegre edilmesine önemli ölçüde katkıda bulunabilir.

Sürdürülebilir materyallerin erişilebilirliğini sağlamada ve sanat eğitimini desteklemede yalnızca okullar değil, yerel topluluklar ve veliler de önemli bir rol oynamaktadır. Bu iş birlikleri, öğrencilerin eğitim deneyimini daha da zenginleştirebilir ve sürdürülebilir uygulamaların etkinliğini artırabilir. Çalışmanın sonuçları, atık malzemelerin sanat eğitiminde kullanılmasının öğrenciler arasında yaratıcılığı, sürdürülebilirliği ve çevre bilincini teşvik etmek için umut verici bir yaklaşım sunduğunu göstermektedir. Bu yaklaşımın potansiyelini tam olarak gerçekleştirmek için öğretmenlere destek sağlamak, net pedagojik yönergeler geliştirmek ve eğitim sürecindeki tüm paydaşların iş birliğini teşvik etmek esastır. Gelecekteki çalışmalar, sürdürülebilir uygulamaları okul ortamlarına daha sistematik ve etkili bir şekilde dahil edebilecek ve böylece eğitim sürecini daha da iyileştirip gezegenimize karşı sorumlu bir tutum geliştirmeye katkıda bulunabilecek belirli stratejileri araştırmalıdır.

Sonuç olarak, Slovenya bağlamında ele alınan bu çalışmanın, daha fazla sürdürülebilirlik ve çevre bilincine doğru ilerleyen küresel eğitim eğilimlerini anlama yolunda atılmış bir adımdan ibaret

olduğunu anlamak önemlidir. Çevresel sorunlara yönelik artan küresel odaklanma ve sürdürülebilir kalkınma ihtiyacı, dünya çapındaki eğitim sistemlerinin yöntem ve yaklaşımlarını yeniden değerlendirmelerini gerektirmektedir. Atık malzemelerin sanat projelerine dahil edilmesi, yalnızca geri dönüşüm ve yeniden kullanımın pratik yönlerini ele almakla kalmaz, aynı zamanda gelecek nesillerin çevre üzerindeki rolleri ve etkileri konusunda daha bilinçli olmaları için bir eğitim aracı olarak da hizmet eder. Dolayısıyla bu çalışma, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak ve daha yeşil, daha kapsayıcı ve sürdürülebilirlik odaklı bir dünya yaratmak için hayati önem taşıyan eğitim, sürdürülebilirlik ve çevresel sorumluluk konusunda daha geniş bir küresel diyaloga katkıda bulunmaktadır.

Teşekkür

Yazarlar, Slovenya Araştırma Ajansı (ARRS) tarafından finanse edilen P5-0433, Toplum 5.0 İçin Açık Mesleklerin Dijital Yeniden Yapılandırılması (Endüstri 4.0) araştırma programına ve Avrupa Komisyonu Erasmus+ programı tarafından finanse edilen 2023-1-TR01-KA220-HED-000157753 proje referans numaralı Atıktan Sanata projesine teşekkürlerini sunarlar. Bu destek, çalışmamızın ilerlemesine önemli ölçüde yardımcı olmuş ve araştırma hedeflerine ulaşılmasında etkili olmuştur.

Referanslar

- Aithal , PS ve Rao, P. (2016). Yükseköğretim Modelinde Yeşil Eğitim Kavramları ve Stratejileri. *Uluslararası Bilimsel Araştırma ve Modern Eğitim Dergisi (IJSRME)*, 1 (1), 2455–5630. <https://ssrn.com/abstract=2959982>
- Anderson, H. (2000). İçinden bir nehir geçiyor: Sanat eğitimi ve nehir ortamı. *Sanat Eğitimi*, 53 (6), 13–18.
- Ardoın , NM ve Bowers, AW (2020). Erken çocukluk dönemi çevre eğitimi: Araştırma literatürünün sistematik bir incelemesi. *Eğitim Araştırma Dergisi*, 31 , 100353. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2020.100353>
- Ardoın , NM, Bowers, AW ve Gaillard, E. (2020). Koruma için çevre eğitimi sonuçları: Sistematik bir inceleme. *Biyolojik Koruma*, 241 , 108224. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2019.108224>
- Barret, MS ve Bond, N. (2015). Müzik aracılığıyla bağlantı kurmak: Bir müzik programının olumlu gençlik gelişimini teşvik etmeye katkısı. *Müzik Eğitiminde Araştırma Çalışmaları*, 37 (1), 37–54.
- Collado , S., Rosa, CD ve Corraliza , JA (2020). Doğa temelli çevre eğitimi programının çocukların çevresel tutum ve davranışları üzerindeki etkisi: İlkokul düzeyinde rastgele bir deney. *Sürdürülebilirlik* , 12(17), 6817. <https://doi.org/10.3390/su12176817>
- Copple , C. ve Bredekamp , S. (2009). *Doğumdan 8 yaşına kadar çocuklara hizmet veren erken çocukluk programlarında gelişimsel olarak uygun uygulamalar* . Ulusal Küçük Çocukların Eğitimi Derneği.
- Dinham , J., Baguley, M., Simon, S., Goldberg, M. ve Kerby , M. (2024). Öğrenci refahı için sanat eğitiminin benimsenmesini iyileştirmek: Odaklanılabilecek potansiyel alanları vurgulayan işbirlikçi bir otoetnoğrafya . *Uluslararası Eğitim ve Sanat Dergisi*, 25 (2). <http://doi.org/10.26209/ijea25n2>
- Farrington, CA, Maurer, J., McBride, MRA, Nagaoka, J., Puller, JS, Shewfelt , S., Weiss, EM ve Wright, L. (2019). *K-12 öğrencileri arasında sanat eğitimi ve sosyal-duygusal öğrenme çıktıları: Bir eylem teorisi geliştirme* . Chicago Üniversitesi Okul Araştırmaları Konsorsiyumu.
- Gablik , S. (1995). Bağlantılı estetik. S. Lacy (Ed.), *Araziyi haritalamak: Yeni tür kamusal sanat* , s. 74–87. Bay Press.
- Garoian , C. (1998). Ekoloji çağında sanat eğitimi ve arazi kullanımının estetiği. *Sanat Eğitiminde Çalışmalar*, 39 (3), 244–261.
- Hetland . L., Winner, E., Veenema , S., Sheridan, KM (2015). *Stüdyo düşüncesi 2: Görsel sanatlar eğitiminin gerçek faydaları* . Teachers College Press.
- Inwood, H. (2010). Yeşilin tonları: Sanat eğitimiyle büyüyen çevrecilik. *Sanat Eğitimi*, 36 (6), 33–38.

- Knight, AT, Cook, CN, Redford, KH, Biggs, D., Romero, C., Ortega-Argueta, A., Norman, CD, Parsons, B., Reynolds, M., Eoyang, G. ve Keene, M. (2019). Sistem düşüncesi ve değerlendirmesinden elde edilen ilkeler ve araçlarla koruma uygulamalarını iyileştirmek. *Sürdürülebilirlik Bilimi*, 14 , 1531–1548.
- Leonak , SPP ve Amalo , B. (2018). Çöpten hazineye: Atık malzemelerin İngilizce öğretim aracı olarak kullanılması. *Yabancı Dil Bağlamında İngilizce Dil Öğretimi Dergisi* , 3(1), 22–34. <http://dx.doi.org/10.24235/eltecho.v3i1.2590>
- Mastrangelo , ME, Perez- Harguindeguy , N., Enrico, L. ve diğerleri (2019). Küresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmak için temel bilgi boşlukları. *Doğa Sürdürülebilirliği*, 2 , 1115–1121.
- McCammon , LA, Saldaña , J., Hines, A. ve Omasta , M. (2012). Yaşam boyu etki: Yetişkinlerin lise konuşma ve/veya tiyatro katılımlarına ilişkin algıları. *Gençlik Tiyatrosu Dergisi*, 26 (1), 2–25.
- Miroshnychenko , I., Barontini , R. ve Testa , F. (2017). Yeşil uygulamalar ve finansal performans: Küresel bir bakış açısı. *Temiz Üretim Dergisi*, 147 , 340–351. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2017.01.058>
- Monroe, MC ve Krasny , ME (2016). *Spektrum Boyunca: Çevre eğitimi kaynakları* . Kuzey Amerika Çevre Eğitimi Derneği.
- Nagaoka, J., Farrington, CA, Ehrlich, SB, Heath, RD, Johnson, DW, Dickson, S., Turner, AC, Mayo, A., Hayes, K. (2015). *Genç yetişkinlerin başarısının temelleri: Gelişimsel bir çerçeve. Araştırma ve uygulama için kavram makalesi* . Chicago Üniversitesi Chicago Okul Araştırmaları konsorsiyumu.
- Pinheiro Leite Munaretto , EC ve Silva, MC (2023). Tekstil atıkları öğretim, teknoloji ve sanat için bir kaynak olarak. *Tekstil Mühendisliği ve Moda Teknolojisi Dergisi*, 9 (1), 1–5. <https://doi.org/10.15406/jteft.2023.09.00324>
- Sharma, S. ve Mallik, RK (2022). Görsel sanatlarda atık malzemelerin kullanımı: Alaka düzeyi ve estetik çekicilik. *ECS Transactions*, 107 , 1019. <http://dx.doi.org/10.1149/10701.1019ecst>
- Smith, GA ve Williams, DR (1999). Ekolojik Eğitim: Çevre eğitiminin tanımının genişletilmesi. *Avustralya Çevre Eğitimi Dergisi*, 15 , 139–146. <https://doi.org/10.1017/s0814062600002718>
- Suhardjono , L., Oscario , A., Luzar , L., Sriherlambang , B. (2021). Endonezya'da plastik atık sorununun üstesinden gelmek: Sanat tarihi dersinde bir vaka çalışması. *IOP Konferans Dizisi: Dünya ve Çevre Bilimi*, 729 , 012106. <http://dx.doi.org/10.1088/1755-1315/729/1/012106>
- Tilbury , D. (1995). Sürdürülebilirlik için Çevre Eğitimi: 1990'larda çevre eğitiminin yeni odağının tanımlanması. *Çevre Eğitimi Araştırması*, 1 (2), 195–212. <https://doi.org/10.1080/1350462950010206>
- UNESCO. (1978). *Tiflis Bildirgesi: Son rapor: Çevre eğitimi üzerine Hükümetlerarası Konferans* . SSCB.

- Uyanik , O., Inal , G., Calisandemir , F., Can- Yasar , M. ve Kandir , A. (2011). Erken çocukluk eğitiminde atık malzemelerin yeni araştırmaları. *ABD-Çin Eğitim Dergisi*, 1 A, 111–118.
- Wals , AEJ ve Benavot , A. (2017). Sürdürülebilirlik zorluklarıyla başa çıkabilir miyiz? Eğitimin ve yaşam boyu öğrenmenin rolü. *Avrupa Eğitim Dergisi*, 52 (4), 404–413. <https://doi.org/10.1111/ejed.12250>
- Wang, ME ve Degol , JL (2016). Okul iklimi: Yapının, ölçümün ve öğrenci sonuçları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Eğitim Psikolojisi Dergisi*, 28 (2), 315–352. <http://dx.doi.org/10.1080/08929092.2012.678223>
- Wheaton, M., Kannan, A. ve Ardoin , NM (2018). *Çevresel okuryazarlık: Sahneyi hazırlama (Çevresel okuryazarlık özeti, Cilt 1)* . Sosyal Ekoloji Laboratuvarı, Stanford Üniversitesi.
- Yeboah , R., Asante, EA ve Opoku-Asare , NA (2017). Sanat eğitimi için öğretim kaynakları geliştirmek amacıyla katı atık malzemelerin geri dönüştürülmesi. *Uluslararası Sanat Yoluyla Eğitim Dergisi*, 13 (2), 193–215. https://doi.org/10.1386/eta.13.2.193_1
- Yeboah , R., Asante, EA ve Opoku-Asare , NA (2016). Öğretim kaynakları olarak geri dönüştürülmüş atık malzemelerle etkileşimli sanat dersleri vermek. *Eğitim ve Uygulama Dergisi*, 7 (14), 38–59.

Yazarların ORCID'i :

Dejan Zemljak	: https://orcid.org/0000-0002-7757-5457
Maja Kerneža	: https://orcid.org/0000-0002-0813-8675
Metka Kordigel Aberšek	: https://orcid.org/0000-0002-3530-9994
Boris Aberšek	: https://orcid.org/0000-0002-4198-4240
Andrej Flogie :	: https://orcid.org/0000-0001-5219-9347
Dario Assante	: https://orcid.org/0000-0001-9333-5034
Dagnija Vigule	: https://orcid.org/0000-0002-8414-5615
Tija Ziriņa	: https://orcid.org/0000-0002-5046-7675
Dursun Uçan	: https://orcid.org/0000-0003-4592-9959
İhsan Metinnam	: https://orcid.org/0000-0001-6984-2693
Fikret Yıldız	: https://orcid.org/0000-0002-1908-3606
Özlem Alp	: https://orcid.org/0000-0002-2444-8446